

До пристиганието на многочисленната и калена въ Черна-Гора Сюлейманпашова армия, ужасенъ страхъ се бѣ вселилъ въ сърдцето на турския войникъ. Нѣ като наводни тѣзи сганъ и не бѣше възможно да устои единъ русски солдатинъ срещу 10 турски и, като нѣмаше отгдѣ да пристигне помошь, русситѣ трѣбваше да отстъпатъ. — И ний се вече опростихме съ тѣхъ. Между насъ русси неостанахъ. Тѣ се оттеглихъ въ Ст.-Планина и установихъ се на Шипчанския проходъ.

Геройската отбрана на Шипчанския проходъ отъ една шепа русси и опълченци. Щомъ заловихъ русситѣ прохода, веднага пристигналь изъ Търново военний инженеръ ген. лейт. Кренке, позицията на върха била усилена съ батареи и ложементи за стрѣлцитѣ, построили се на бързо и още нѣколко укрѣпления, ако и слаби.

Сюлейманъ-паша, който знаеше стратегическата важность на този пунктъ, всичкото си внимание обърналь върху него. Освѣнъ че струпа цѣлата своя армия, нѣ и корпуса на Реуфъ паша приведе тукъ. Турската пѣхота броеше до 100 табура съ съразмѣрното число полски и горски орджия, а първоначалнитѣ защитници на прохода бѣхъ само два баталиона отъ орловскій полкъ и петѣтъ български дружини — всичко до 4500 д. съ 20 орджия.

Върха св. Никола билъ завзетъ отъ батареята на Дроздовскій и единъ баталионъ отъ орловскія полкъ, отъ когото двѣ роты отдѣлени за стоманената батарея вземана на 6-й Юлий отъ турцитѣ, — това било фронта на позицията. На полгурглата батарея поставени 4 орджия, а окопитѣ около ней заловени отъ другия баталионъ и двѣ роты, които пристигнали въ надвечерието изъ Гоброво, — то съставлявало дѣсното крило на позицията. На кржглата батарея която била грѣба на позицията били поставени 4 орджия. Българскитѣ дружини завзели лѣвото крило на позицията, а Константиновъ съ 4-тѣ планински орджия и 1-ва дружина предназначени за резерва и заловили мѣстата около турскитѣ кхици завзети отъ шаба.

За завардване на този пунктъ и за рѣшението сѣдбата на Шипчанския проходъ — сѣдбата на България, русситѣ трѣбвало или до единъ да измрѣтъ, тѣй като стратегическата побѣда, повидимо, безъ сѣмнение принадлежала на турска страна, или пакъ да сложатъ оржжие, което разумѣва се, неможехъ